

Satsning som kan ge växtvärk

Publicerad: 23 februari 2009, 09.38

Coachning är ordet för dagen på arbetsmarknaden och i år kommer marknaden för jobbcoacher mer eller mindre att explodera. Nu varnar tunga aktörer för sjunkande kvalitet på tjänsterna och rena lycksökare.

KOLUMN | CECILIA AXELSSON

NÄRINGSLIV

08-13 52 79

cecilia.axelsson@svd.se

Arbetslösheten kommer enligt alla prognoser att öka rejält. Idag handlar det om 351000 personer eller 7,3 procent av arbetskraften. Om ett år kan nivån ligga kring 10 procent.

Förra året varslades sammanlagt 96000 personer. Merparten måste räkna med att bli av med jobbet. Till det kommer de ännu större grupper som får sluta tillfälliga anställningar eller försöker ta sig in på arbetsmarknaden för första gången.

För att möta krisen presenterade regeringen i december ett paket på totalt 8,3 miljarder kronor. Mycket av krutet läggs på förstärkt stöd till nya arbetslösa och varslade, grupper som Arbetsförmedlingen normalt inte har resurser för.

Volymen arbetspraktik ökar och så kallad praktisk kompetensutveckling på max tre månader införs. En tung del är en snabb utbyggnad av individuell rådgivning eller coachning, som det snitsigare kallas.

Det handlar om jättelika summor. På tre år ska Arbetsförmedlingen upphandla coachningsinsatser för nära 3 miljarder kronor från privata aktörer. För 2009 handlar det om 1,1 miljard kronor. Pengarna ska ge coachning för i genomsnitt 27500 personer per månad. Ovanpå det ska läggas de 740 jobbcoacher som Arbetsförmedlingen själv får anställa tillfälligt under 2009. De har redan börjat utbildas och rekryteras bland arbetssökande, som SvD Näringsliv skrev om i fredags.

Det kan se ut som arbetslinjen dragen till sin yttersta spets – att arbets- sökande snabbutbildas för att coacha andra i konsten att söka jobb. Om de som anställs har erfarenhet av liknande arbete och bra kontaktnät i näringslivet kan satsningen förstås betyda bättre service för de arbets- sökande. Valet ska vara fritt mellan Arbetsförmedlingens coacher och de privata aktörer som upphandlas.

Med ett läge där 145 000 jobb enligt Arbetsförmedlingens prognos försvinner på två år blir jobbcoachernas uppgift inte enkel.

Och risken finns att en explosionsartade tillväxt av coachingmarknaden ger växtvärk. Enligt beräkningar av Lars Sjöström, som förra året lämnade Arbetsförmedlingens ledning för att bli konsult, växer marknaden från mindre än 1 miljard kronor 2008 till över 3 miljarder i år. Det är en ökning på närmare 500 procent, konstaterar han och varnar i en debatt- artikel för att rena lycksökare nu ser en chans.

Lars Sjöström, liksom många andra, minns vad som hände när volymerna i

arbetsmarknadsutbildningen blåstes upp i början av 1990-talet. Den vildvuxna floran av tveksamma kurser för arbetslösa sänkte tilltron till arbetsmarknadspolitiken för lång tid framåt.

Det finns fler varnande röster. En av de största aktörerna i omställningsbranschen är Trygghetsfonden TSL. På uppdrag av LO och Svenskt Näringsliv hjälper TSL privatanställda arbetare som blivit uppsagda med omställning, det vill säga att hitta nytt jobb. TSL:s vd Tomas Petti säger till SvD Näringsliv att han är djupt oroad över vad som väntar. Det gäller framför allt Arbetsförmedlingens stora upphandling av privata aktörer som nu pågår.

Redan på eftermiddagen den 5 december, när regeringens jobbpaket presenterats, tog TSL kontakt med Arbetsförmedlingen. Önskemålet var att få igång en dialog. Regeringen har varit tydlig med att Arbetsförmedlingens insatser ska komplettera det som görs inom ramen för omställningsavtalen.

–Då måste man ju prata med oss, säger Tomas Petti, som tycker att det har gått väldigt trögt.

Efter påstötningar har möten kommit till stånd. Men inte dialogen, enligt Tomas Petti.

Han är kritisk mot upplägget i upphandlingen. Arbetsförmedlingen ska på ett bräde hitta och sluta avtal med mellan 600 och 700 företag. De beräknas hinna coacha runt 100000 arbetssökande.

Leverantören får en ersättning på 9000 kronor för tre månaders coachning, plus en bonus på 2000 kronor om den arbetssökande får jobb.

De villkoren borgar inte för en tjänst med hög kvalitet, tror Tomas Petti. Och att i en hast hitta så många seriösa coachingföretag blir inte lätt.

Den snabba nedgången på arbetsmarknaden sätter stor press på regeringen och Arbetsförmedlingen att agera och visa handlingskraft.

Kanske kan storsatsningen på jobbcoachning också bli lyckosam. Metoden har fungerat väl hos aktörerna inom omställningsförsäkringarna. Förhoppningsvis hamnar den inte vanrykte nu.